

81 năm Quốc khánh: từ đất nước độc lập đến xã hội an lạc

ISSN: 2734-9195 10:51 01/09/2026

Quốc khánh vì thế không chỉ là ngày chúng ta nhìn lại một chiến thắng của quá khứ. Quốc khánh còn là ngày chúng ta tự hỏi mình sẽ làm gì với tương lai được trao lại từ quá khứ ấy.

Ngày 02/09/1945, dân tộc Việt Nam giành lấy một điều tưởng như giản dị nhưng phải trả bằng biết bao máu xương: Quyền được làm chủ vận mệnh của chính mình.

Từ Quảng trường Ba Đình năm ấy, một nước Việt Nam độc lập bước vào lịch sử hiện đại với khát vọng lớn nhất là tự do, độc lập và xây dựng một cuộc sống tốt đẹp cho nhân dân.

Tám mươi một năm sau, câu hỏi của đất nước đã khác.

Chúng ta không còn chỉ hỏi làm thế nào để giành lấy độc lập, mà phải hỏi: Độc lập để làm gì? Tăng trưởng để làm gì? Và sau tất cả những con đường, những cây cầu, những nhà máy, những thành phố và những con số tăng trưởng, con người Việt Nam sẽ được sống như thế nào?

Nguồn: Internet

Đây là câu hỏi đặc biệt đáng suy ngẫm trong Quốc khánh năm 2026, khi Việt Nam vừa bước vào một giai đoạn phát triển mới với những mục tiêu cụ thể.

Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng đặt mục tiêu giai đoạn 2026-2030 phấn đấu tăng trưởng GDP bình quân từ 10%/năm trở lên, GDP bình quân đầu người đến năm 2030 khoảng 8.500 USD; đồng thời hướng tới năm 2045 là nước phát triển, thu nhập cao, “hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc”.

Những mục tiêu ấy cho thấy một đất nước đang muốn đi nhanh. Nhưng có điều, càng đi nhanh, chúng ta càng cần biết mình đang đi về đâu.

Năm 2025, GDP Việt Nam tăng 8,02%, quy mô nền kinh tế đạt khoảng 514 tỷ USD, GDP bình quân đầu người đạt khoảng 5.026 USD; năng suất lao động đạt khoảng 9.809 USD/lao động.

Những con số ấy là thành quả đáng ghi nhận của một đất nước đã đi qua một hành trình dài từ chiến tranh, nghèo khó đến đổi mới, hội nhập và tăng trưởng.

Nhưng GDP không thể trả lời hết câu hỏi về chất lượng của một xã hội.

Một nền kinh tế có thể tăng trưởng nhanh nhưng một gia đình vẫn có thể thiếu tiếng nói chung.

Một thành phố có thể ngày càng hiện đại nhưng con người vẫn có thể cô đơn.

Công nghệ có thể giúp chúng ta kết nối với hàng triệu người nhưng lại không bảo đảm chúng ta biết lắng nghe một người đang ở ngay bên cạnh.

Thu nhập có thể tăng nhưng lòng tham cũng có thể tăng. Thông tin có thể nhiều hơn nhưng trí tuệ chưa chắc nhiều hơn. Đời sống vật chất có thể tiện nghi hơn nhưng tâm hồn chưa chắc bình an hơn.

Đó chính là lúc câu chuyện “an lạc” trở thành một vấn đề xã hội, chứ không còn là chuyện riêng của đời sống tôn giáo.

Kết luận số 156-KL/TW ngày 21/5/2025 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết 33-NQ/TW đã đặt xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện vào vị trí đặc biệt quan trọng, đồng thời nhấn mạnh xây dựng văn hóa, con người là nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh và động lực phát triển đất nước nhanh, bền vững.

Đại hội XIV tiếp tục đặt mục tiêu cải thiện và nâng cao toàn diện đời sống nhân dân, xây dựng một Việt Nam hạnh phúc.

Chính phủ cũng xác định năm 2026 là năm đầu tiên triển khai Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 2026-2030, với yêu cầu phấn đấu tăng trưởng từ 10% trở lên nhưng đồng thời phải bảo đảm ổn định kinh tế vĩ mô, an sinh xã hội và phát triển bền vững.

Như vậy, chính trong tư duy phát triển hiện nay của đất nước đã xuất hiện một yêu cầu rất rõ: Không thể chỉ xây dựng một nền kinh tế mạnh; phải xây dựng một con người mạnh về trí tuệ, bản lĩnh, đạo đức và đời sống tinh thần.

Đây cũng chính là nơi tư tưởng Phật giáo có thể tham gia vào cuộc đối thoại lớn của xã hội hôm nay.

Phật giáo không coi an lạc là một cuộc đời không có khổ đau. Phật giáo bắt đầu bằng việc nhìn thẳng vào khổ đau, nhận diện nguyên nhân của khổ đau và tìm con đường chuyển hóa nó.

Vì vậy, an lạc không phải là chạy trốn cuộc đời, càng không phải là tìm một nơi yên tĩnh để mặc kệ những vấn đề của xã hội.

Một người có thể nghèo nhưng vẫn giữ được lòng tự trọng. Một người có thể gặp nghịch cảnh nhưng không biến đau khổ của mình thành sự căm ghét người khác.

Một người có thể thành công nhưng không để lòng tham biến mình thành kẻ bất chấp.

Một xã hội có thể cạnh tranh quyết liệt nhưng không biến con người thành công cụ của nhau.

Đó là một cách hiểu rất thực tế về an lạc. Và vấn đề là, an lạc không thể được giao toàn bộ cho cá nhân.

Không thể nói với một người đang bị bạo lực rằng hãy “tu tâm” để được bình an.

Không thể nói với người yếu thế rằng hãy “buông bỏ” trong khi bất công vẫn tồn tại.

Không thể yêu cầu con người sống tử tế nếu môi trường xã hội dung dưỡng sự gian dối, vô cảm và ích kỷ.

Ở chiều ngược lại, một xã hội dù có pháp luật tốt, kinh tế phát triển và thiết chế hoàn chỉnh vẫn khó có thể an lạc nếu con người bên trong những thiết chế ấy bị điều khiển bởi tham, sân, si.

Vì thế, xây dựng xã hội an lạc phải đi bằng cả hai chân: Xây dựng những điều kiện xã hội tốt đẹp và chuyển hóa con người từ bên trong.

Đây chính là khoảng không gian mà Phật giáo có thể đóng góp.

Nghị quyết hoạt động Phật sự năm 2025 của GHPGVN đã tiếp tục nhấn mạnh nhiều nội dung gắn với môi trường, biến đổi khí hậu, an sinh xã hội, văn hóa dân tộc và trách nhiệm cộng đồng.

Năm 2026, Giáo hội cũng triển khai Thông tư số 34/TT-HĐTS ngày 26/2/2026 về Đại lễ kỷ niệm 45 năm thành lập GHPGVN, một dấu mốc để nhìn lại chặng đường đồng hành cùng dân tộc và chuẩn bị cho giai đoạn phát triển tiếp theo.

Đây có lẽ cũng là lúc cần đặt một câu hỏi thẳng thắn với chính Phật giáo: Nếu đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển nhanh, Giáo hội cụ thể là Phật giáo Việt Nam sẽ làm gì để con người không bị bỏ lại phía sau về phương diện tinh thần?

Đất nước cần tăng trưởng hai con số, nhưng con người không thể sống bằng hai con số.

Đất nước cần những tập đoàn lớn, những thành phố lớn, những công trình lớn, nhưng xã hội cũng cần những con người lớn về nhân cách.

Đất nước cần trí tuệ nhân tạo, chuyển đổi số và khoa học công nghệ, nhưng càng có nhiều công nghệ, con người càng cần học cách làm người.

Đây không phải là sự đối lập giữa vật chất và tinh thần, mà là yêu cầu để vật chất và tinh thần phát triển cùng nhau.

Bởi mục đích cuối cùng của phát triển không thể chỉ là làm cho quốc gia mạnh hơn, mà phải làm cho đời sống con người tốt hơn.

Và “tốt hơn” không chỉ có nghĩa là có thêm tiền.

Tám mươi một năm trước, cha ông đã trao cho chúng ta một đất nước độc lập.

Hôm nay, trách nhiệm của chúng ta không phải chỉ là giữ gìn thành quả ấy, mà là phải làm cho nền độc lập ấy sinh ra một đời sống xứng đáng với những hy sinh của các thế hệ đi trước.

Nếu năm 1945 là cuộc đấu tranh để dân tộc được làm chủ vận mệnh của mình, thì năm 2026 phải là cuộc nỗ lực để con người được làm chủ cuộc đời của mình, đó là: Làm chủ lòng tham, làm chủ sân hận, làm chủ những ham muốn vô tận và làm chủ cách mình đối xử với người khác.

Đó là một cuộc chiến không có tiếng súng nhưng không hề dễ dàng.

Bởi một đất nước có thể thắng một cuộc chiến trong vài năm, nhưng để xây dựng một nền văn hóa tử tế phải cần nhiều thế hệ.

Quốc khánh vì thế không chỉ là ngày chúng ta nhìn lại một chiến thắng của quá khứ. Quốc khánh còn là ngày chúng ta tự hỏi mình sẽ làm gì với tương lai được trao lại từ quá khứ ấy.

Độc lập là nền móng. Phát triển là con đường. Con người là trung tâm. Hạnh phúc là mục tiêu.

Và an lạc chính là một trong những thước đo sâu xa nhất của một xã hội văn minh.

Sau 81 năm kể từ ngày đất nước giành độc lập, có lẽ đó là câu hỏi mà chúng ta cần mang theo trên chặng đường phía trước, là: Chúng ta xây dựng một đất nước giàu mạnh hơn, hay chú trọng xây dựng một đất nước để con người được sống tốt hơn?

Nếu câu trả lời là về sau, thì hành trình từ một đất nước độc lập đến một xã hội an lạc không phải là một giấc mơ xa xôi.

Đó chính là bước phát triển tiếp theo của khát vọng Việt Nam.

Tác giả: **Vững Nguyễn**